

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum Mater Christi sit adoranda adoratione patriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

solâ voluntate & humano spiritu inductû. Atqui cultus reliquiarum non est superstitiosus, nec humano spiritu inuentus; sed diuinitus Ecclesiæ inspiratus: nam est cultus exemplarium.

52. Obijcitur Tertio, Concilium Elibertinum siue Eliberitanum can. 34. Vetat ne cerei per diem accendatur in cœmeterijs. Ratio additur: *Inquietandi enim spiritus Sanctorum non sunt.*

Respondet; Concilium vetat illam ceremoniam; quia fiebat tunc ex quodam errore gentilitio: putabant enim Gentiles corpora illa adhuc aliquid sentire, & tali luce recreari. Quod autem addit, *Inquietandi spiritus Sanctorum non sunt*: Sic intellige, non quod verè inquietentur; sed quod displiceat spiritibus Sanctorum talis error. Quomodo ad Ephes. 4. Spiritus sanctus dicitur nostris malis operibus contristari. Alij per spiritus Sanctorum intelligunt mentes fidelium viuentium, qui offenduntur tali ceremoniâ, vel etiam scandalizantur.

53. Obijcitur Quarto, In Reliquijs Sanctorum nihil manet præter materiam, & fortè aliquot accidentia, vt quantitas, color &c. sed hæc non sufficiunt vt Reliquiæ possint honorari, alioquin etiâ vermes ex Reliquijs ortos venerari deberemus.

Respondet, Reliquiæ debent manere sub forma & accidentibus. vt secundum communem hominum æstimationem censeantur manere eadem, & pertinere ad illum Sanctum, v. g. vt censeantur esse corpus, vel os, vel caro, vel pars corporis, vel vestis &c. illius Sancti. Quod non fit quando multè intercesserunt mutationes. Deinde in omni cultu cauendum ne vlla indecentia miscatur: vt, si Reliquiæ conuersæ sint in vermes; tunc enim vermes videremur venerari. Vide Henricum Quodlib. 10. quæst. 7. de hac re valdè subtiliter differentem.

54. Obijcitur Quinto, Crux, Clauis, Spinæ &c. Christo dolorem attulerunt & ignominiam: ergo sunt potiùs execranda, quàm honoranda. Filius enim non honorat patibulum, in quo suspensus fuit parens.

Respondet, Non solùm hæc dolorem & ignominiam, sed etiam gloriam, victoriam & triumphum Christo attulerunt; redemptionem autem & salutem nobis: & hac ratione à nobis honorantur: quomodo etiam de passione Christi, & morte gaudemus. Vnde & ipse Deus Crucem infinitis miraculis honorauit; & tempore Iudicij in cœlo Crucis imago sole splendidior apparebit, vt colligunt Patres ex illo Matth. 24. v. 30. *Tunc parebit signum Filij hominis in cœlo.* Filius etiam patibulum honoraret; si Pater pro salute publicâ illum liberè subijsser, & summum splendorem familiæ per hoc conciliaisset.

55. Obijcitur Sexto, Si Crux, Clauis, Spinæ sunt adoranda, quia Christi corpus attigerunt: ergo etiam labia Iudæ.

Respondet, Negando Consequentiam; Quia sunt pars hominis impij: vnde non possunt honorari, quin censeatur etiam impius honorari; nam honor propriè est personæ. Secus est de Cruce. Adde, Quod labia participant de culpâ, sicut instrumentum coniunctum & animatum: contractus enim, seu osculum illud, fuit peccatum etiam labiorum; sicut sunt peccata lingue & gulæ. Contactus autem Crucis nullo modo peccatum fuit in Cruce.

Obijcitur Septimo, Si omnes Cruces sunt honorandæ, quia Christus Crucem suo cōtractu la-crauit: ergo etiam omnes clauis, omnes lanceæ, omnia spineta, omnia præsepia, omnes asini erunt adorandi, quia hæc similia sunt eis, quæ Dominus tetigit.

Respondet Negando Consequentiam: Omnes enim cruces venerandæ sunt, quia sunt imagines Christi crucifixi, & ad eum representandum sunt expressæ, ita vt alium vsum non habeant, saltem post edictum Constantini, qui in honorè Christi crucifixi, vetuit imposteri fontes crucifigi, teste Sozomeno lib. 1. hist. c. 8. At non omnia præsepia, nec omnes clauis, aut lanceæ, facta sunt ad Christi passionem representandam, sed ad alios vsus profanos: vnde iuxta communem sensum hominum non ingerunt Christi memoriam, nisi simul cum cruce pingantur.

Addo tamen, Si hæc à viro spiritali considerentur, quatenus hæc nobis Christi mysteria ingerunt, sic optimè posse adorari, modò absit scandalum. Imò omnis res mundi potest sic adorari, vt ad eam dirigatur nota submissionis, v. g. osculum, inclinatio corporis, amplexus, & similia, & in ea adoretur Creator, modò absit scandalum, & aliunde non sit aliquid indecori in notâ externâ. Ita docet expressè Leontius in VII. Syn. act. 4. Cū enim Deus sit in omnibus, per essentiâ & operatione realiter præsens, multò magis est coniunctus cuius creaturæ, quâ exemplar imagini: ergo optimè ibi tamquam sub tegumento latens, potest adorari, etiam per externam notam submissionis; quæ cū ad ipsam creaturam in executione dirigatur, etiam ipsa adorabitur latrâ per accidens, & in notâ externâ.

ARTICVLVS V.

Vtrum Mater Christi sit adoranda adoratione latrâ?

Respondetur, Non latrâ, sed hyperduliâ Christi Matrem adorandâ. Ratio est; Quia est creatura capax secundum se venerationis, habens excellentiam minorem diuinâ, sed maiorem quâ quæuis alia creatura, scil. quod sit Dei Mater.

Notandum est, B. Virginem dupliciter posse considerari. Primò, Quatenus ipsa in se nō habet excellentiam adorabilem, sed vt coniuncta fuit Christo, sicut res aliæ quæ Christo cōiunctæ fuerunt: & sic adoratur latrâ per accidens; sicut dictum est de Cruce: nam in ipsa & per ipsam adoratur Christus, & effectus seruitutis immediatè in ipsum Christum dirigitur. Verùm hic modus nō est vsitatus, ne ipsa per se latrâ coli videatur, cū per se sit capax venerationis. Vnde secundo modo consideratur, vt habens excellentiam Matris Dei, quæ moraliter spectata superat omnè excellentiâ Sanctorū. Nam ratione huius, est Domina totius creaturæ, habens singulare quoddam imperium in illam, debeturque illi maior gloria: & sic colitur hyperduliâ, vt rectè docet hic D. Thomas. Videtur autem hic actus specie distingui à duliâ Sanctorum, & ab hyperduliâ ipsi Virgini debitâ propter eximiam eius præ ceteris sanctitatem & gloriam. Nam dignitas Matris Dei videtur esse altioris ordinis, vtpote proximè attingens dignitatem vnionis hypostatice.

QVÆSTIO